

Quiz: Ken jij Zuid-Afrika?

Heb je al van deze Zuid-Afrikanen gehoord? Wie zijn ze?

1. Chris Barnard	a. anti-apartheidsactivist, vrede­stichter en voormalig president	1.
2. Charlize Theron	b. atlete, wereldkampioen middellange afstand	2.
3. Nelson Mandela	c. ondernemer, uitvinder, investeerder, technoloog	3.
4. Dave Matthews	d. machtige Zulu-koning, 1787 – 1828	4.
5. Die Antwoord	e. komiek en presentator van 'The Daily Show' op de Amerikaanse televisie	5.
6. Trevor Noah	f. paralympische sporter die veroordeeld is voor het doden van zijn verloofde	6.
7. Elon Musk	g. de chirurg die de eerste harttransplantatie in de wereld heeft uitgevoerd	7.
8. Shaka Zulu	h. band die hiphop en elektronische muziek maakt	8.
9. Oscar Pistorius	i. zanger van The Dave Matthews Band	9.
10. Mokgadi Caster Semenya	j. Hollywood-actrice	10.

Hoeveel officiële talen telt Zuid-Afrika?

- ☐ 5
- ☐ 9
- ☐ 11

Welk origineel lid van de popgroep K3 woont de meeste tijd van het jaar in Zuid-Afrika?

- ☐ Karen
- ☐ Kathleen
- ☐ Kristel

Hoeveel inwoners heeft Zuid-Afrika?

- ☐ 23,5 miljoen
- ☐ 58 miljoen
- ☐ 72 miljoen

De munteenheid is de...

- ☐ euro
- ☐ dollar
- ☐ rand

In de Zuid-Afrikaanse keuken wordt best veel vlees gebruikt. Veel Zuid-Afrikanen zijn dol op barbecue. In het Afrikaans heet dat:

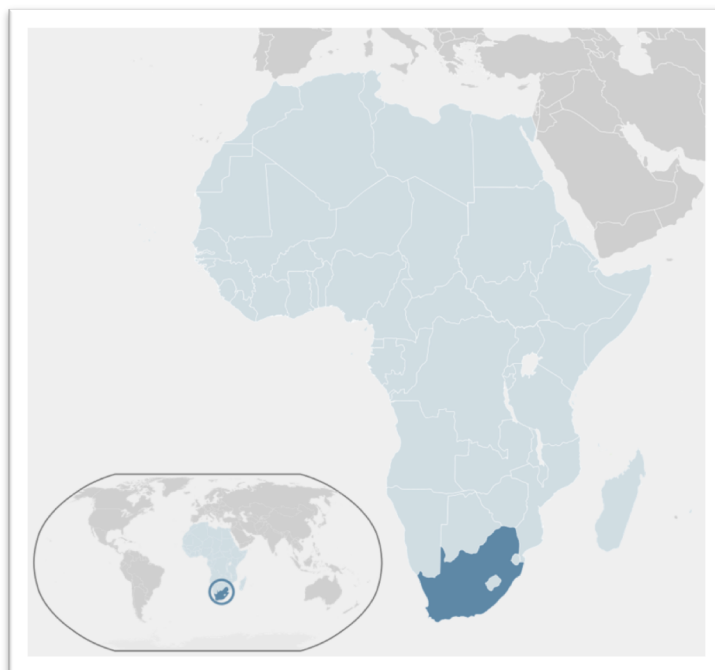
- ☐ braai
- ☐ BBQ
- ☐ BBC

Zuid-Afrika in een notendop

Zuid-Afrika is ongeveer dertig keer zo groot als Nederland of veertig keer zo groot als België. De oppervlakte van het land is 1.220.813 vierkante kilometer.

Het meest noordelijke dorp in Zuid-Afrika, Musina, ligt tegen de Zimbabwaanse grens. Het bevindt zich wel 2.000 kilometer van Kaapstad, de meest zuidelijke stad. Vanuit Kaapstad heb je ongeveer 20 uur nodig om per auto Musina te bereiken.

Zuid-Afrika heeft een ononderbroken kustlijn van bijna 3.000 kilometer. De zee, de stranden en de havens zijn daarom belangrijke componenten van de Zuid-Afrikaanse economie. Vooral het toerisme en de import- en exportsector zijn belangrijk.

Provincies

Zuid-Afrika heeft negen provincies: West-Kaap, Oost-Kaap, Noord-Kaap, KwaZulu-Natal, Mpumalanga, Limpopo, Noord-West, Gauteng en Vrijstaat.

Hoewel Johannesburg de grootste en economisch gezien de belangrijkste stad van Zuid-Afrika is, is het niet de hoofdstad. Er zijn wel drie hoofdsteden: Pretoria (de administratieve hoofdstad, in de provincie Gauteng), Kaapstad (de wetgevende hoofdstad, in de West-Kaap) en Bloemfontein (de gerechtelijke hoofdstad, in de provincie Vrijstaat).

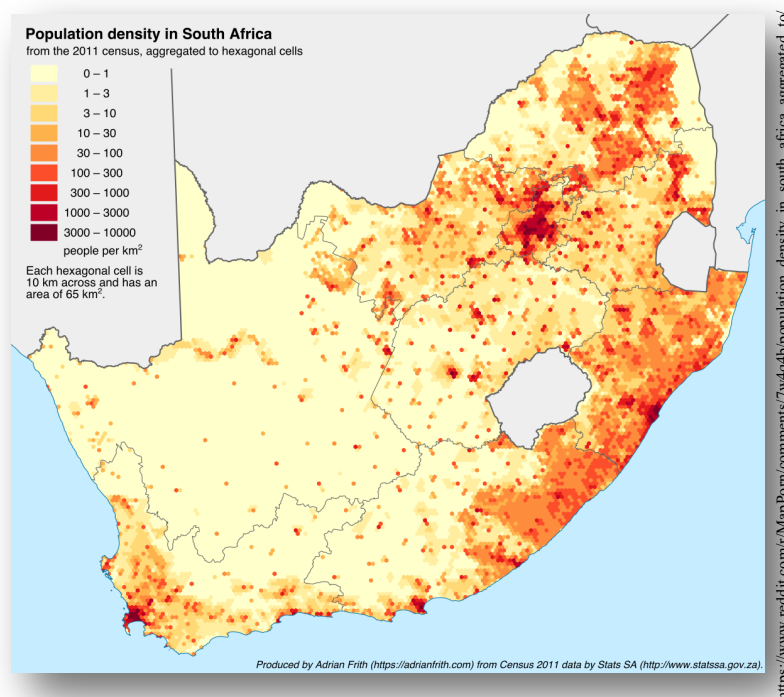
Regenboognatie

De Zuid-Afrikanen noemen hun land een 'regenboognatie', vanwege hun diverse etnische en culturele achtergronden. Minder dan 10 procent van de Zuid-Afrikanen is blank, bijna 90 procent is zwart (een minderheid heeft een gemengde herkomst) en 3 procent is van Indiase oorsprong.

Zuid-Afrika kent godsdienstvrijheid. Het christendom is veruit het sterkst vertegenwoordigd, met meer dan 43 miljoen gelovigen.

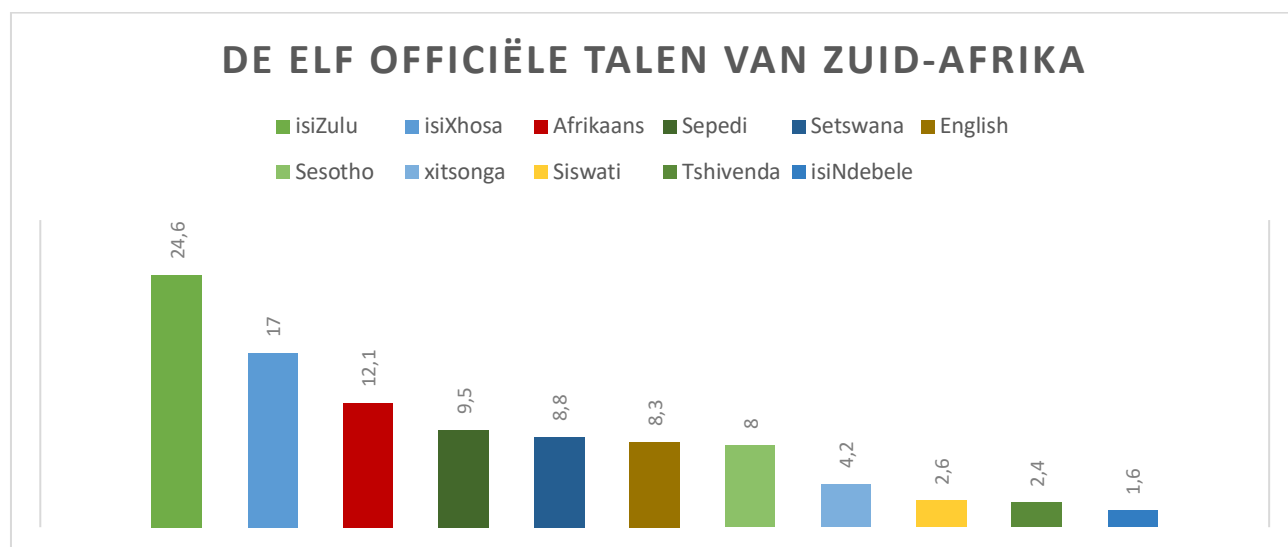
Bevolkingsdichtheid

Zuid-Afrika telt bijna 58 miljoen inwoners. Ter vergelijking: België heeft ongeveer 11 miljoen inwoners en Nederland 17 miljoen. Sommige provincies in Zuid-Afrika hebben beduidend minder inwoners dan andere. Gauteng, de kleinste provincie, is dichtbevolkt: 23,7% van de Zuid-Afrikaanse bevolking woont er. In de woestijnachtige Noordkaap daarentegen woont slechts 2,2% van alle inwoners.

Officiële talen

Zuid-Afrika heeft elf officiële talen: isiZulu, isiXhosa, Afrikaans, Sepedi, Setswana, Engels, Sesotho, Xitsonga, Siswati, Tshivenda en isiNdebele. Hoewel de meeste mensen in Zuid-Afrika Engels als lingua franca spreken (als tweede, derde, soms zelfs als zesde taal) is het voor slechts 8 procent van de Zuid-Afrikanen de moedertaal en thuistaal. De meeste Zuid-Afrikanen spreken IsiZulu. Het Afrikaans heeft de op twee na meeste sprekers.

De 3 hoofdsteden van Zuid-Afrika

Pretoria

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ec/Pretoria_Panorama.jpg

Bloemfontein

<https://www.property24.com/areas/bloemfontein/18/6>

Kaapstad

https://www.tripadvisor.in/LocationPhotoDirectLink-g312578-d6898260-i218619925-Mount_Zion_Tours_and_Travels-Johannesburg_Greater_Johannesburg_Gauteng.html

Cijferquiz

Werk per 2 of 3. Probeer zo snel mogelijk alle cijfers in te vullen, zonder naar de oorspronkelijke tekst te kijken. Als je klaar bent, tel dan alle cijfers op en meld het totaal aan je leerkracht. Wie het eerst alles juist heeft, wint!

	Cijfer:
Er zijn ... hoofdsteden in Zuid-Afrika.	
Zuid-Afrika heeft bijna ... miljoen inwoners.	
België en Nederland hebben samen ongeveer ... miljoen inwoners.	
Zuid-Afrika is ongeveer ... keer zo groot als België.	
Met de auto ben je ongeveer ... uur onderweg van Musina naar Kaapstad.	
In Zuid-Afrika zijn er ... officiële talen.	
Zuid-Afrika heeft ... provincies.	
Ongeveer ... procent van de Zuid-Afrikanen is van Indiase oorsprong.	
Zuid-Afrika is ongeveer ... keer zo groot als Nederland.	
De kustlijn van Zuid-Afrika is ongeveer ... kilometer lang.	
Musina ligt ongeveer ... kilometer van Kaapstad.	
Er zijn meer dan ... miljoen christenen in Zuid-Afrika.	
Slechts ... procent van de Zuid-Afrikanen spreekt thuis Engels als moedertaal.	
Totaal	

Wist je dat?

Sport maakt een belangrijk deel uit van de Zuid-Afrikaanse cultuur; voetbal, rugby en cricket zijn het populairst. Het rugbyteam (de Springbokken) werd tweemaal wereldkampioen: in 1995 en in 2007. Een ander sportief hoogtepunt voor het land was de organisatie van het WK voetbal in 2010. Voor het eerst vond toen een Wereldkampioenschap voetbal plaats in Afrika.

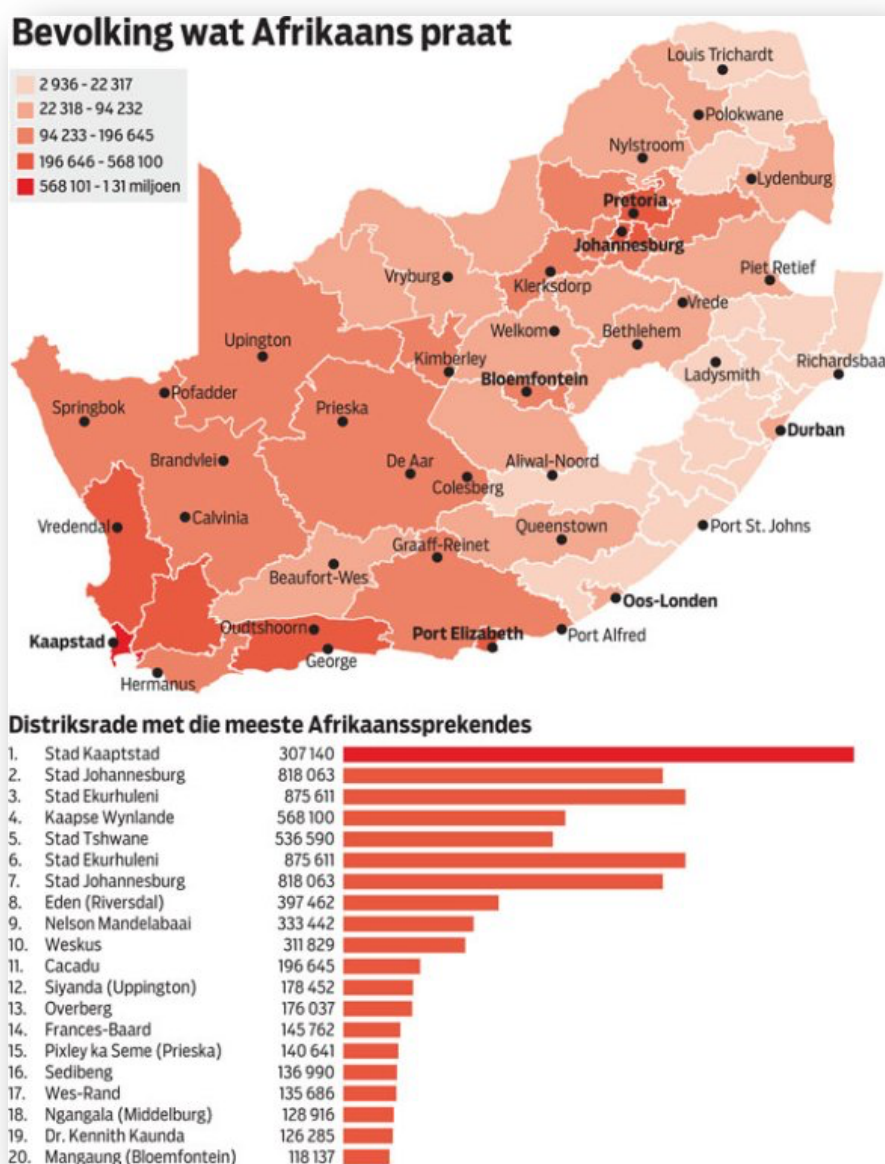
Het Afrikaans

Het Afrikaans is de derde grootste taal in Zuid-Afrika, met tussen 6 en 7 miljoen moedertaalsprekers. Maar in totaal kunnen wel meer dan 17 miljoen Zuid-Afkanen de taal spreken of begrijpen. Iets minder dan 40 procent van de moedertaalsprekers is blank; zij wonen verspreid over het hele land. De meerderheid van de moedertaalsprekers heeft een gemengde achtergrond of is zwart. Zij wonen vooral in de Noord- en West-Kaap. In het westelijke deel van Zuid-Afrika is het Afrikaans de meerderheidstaal, zeker buiten grote steden.

Ook buiten Zuid-Afrika wordt Afrikaans gesproken:

- Namibië: 180.000 sprekers
- Zambia: 41.000 sprekers
- Swaziland: 15.600 sprekers
- Botswana: 8.000 sprekers
- Malawi: minder dan 1.000 sprekers

Daarnaast spreken ongeveer 360.000 mensen Afrikaans in Europa, Australië, Nieuw-Zeeland, Canada en het Verenigd Koninkrijk.

MUZIEK

Francois van Coke & Karen Zoid: 'Toe vind ek jou'

Francois van Coke (°1980) is één van de bekendste rockzangers en -gitaristen uit Zuid-Afrika.
Karen Zoid (°1978) is een Zuid-Afrikaanse singer-songwriter. Ze zingt in het Afrikaans en in het Engels.

Lees per twee de onderstaande liedtekst. Kun je woorden of zinnen begrijpen? Welke?
Luister daarna met de hele klas naar het lied.

Ek lê my wapens neer
 Vanaand vir die eerste keer
 Sien ek myself in jou oë
 Ek het hier die oorlog verloor
 Ek staar na die bloed op my hande
 Ek weet ek het verander
 Jy dink ek praat net weer
 Ek het jou lief
 Ek sweer

Geen pretensie
 Geen beheer

Buite die stemme wat skater
 Vriende wat groet
 Sien jou later
 Elkeen vind sy pad
 Ek weet ek moet ook my skat

Hey, my sweet
 Hey, my baby

Jy's my toevlug
 Wil jou nooit laat huil nie
 Jy's my lied
 Jy's my wysie
 Ons het 'n hond
 Ons het 'n huisie

Ek het genoeg gegee
 Ek het genoeg geskree
 Ek het lankal terug geleer
 Maar nog steeds het ek probeer
 Vlug soos 'n verraaier
 Van dit wat my vashou
 Daar was monsters in die donker
 Toe vind ek jou
 Ek sweer

Geen pretensie
 Geen beheer

Probeer nu deze zinnen naar het Nederlands te vertalen:

Vanaand vir die eerste keer sien ek myself in jou oë

.....

Ek weet ek het verander

.....

Wil jou nooit laat huil nie

.....

Toe vind ek jou

.....

Variaties in het Afrikaans (om uit te knippen)

Kaaps-Afrikaans ontwikkelde zich vanuit het Afrikaans van de slaven, de vroege bewoners van de Kaap en hun nakomelingen. Tegenwoordig wordt het Kaaps-Afrikaans in de West-Kaap gesproken. De meeste slaven in de Kaap kwamen uit Angola, Guinee, Madagaskar, Zuidwest India, Bengalen, de Oost-Indische eilanden en de Indische archipel. De taal van de slaven had daarom veel islamitische en Arabische invloeden. Veel slaven in de Kaap waren moslim. Omdat de islam van gelovigen vereiste dat ze de koran en religieuze geschriften konden lezen, waren de slaven meer geletterd dan de Nederlandse zeelui. Aangezien de slaven gedwongen werden Nederlands te spreken met hun meesters, had het Maleis, de taal van de Indonesische slaven, een grote invloed op de verandering van het Nederlands naar het Afrikaans. Het Moslim-Afrikaans is een van de vroegste soorten Afrikaans in de Kaap, en sommige van de oudste geschriften die in het Afrikaans zijn geschreven (rond 1860) zijn religieuze islamitische teksten. De taal is Afrikaans, maar het schrift was Arabisch.

Oranjerivier-Afrikaans is sterk beïnvloed door de taal van de Khoi. Deze variëteit wordt voornamelijk gesproken in de Noord-Kaap en in het zuiden van Namibië, en ook op bepaalde plaatsen in het noordwesten en in Gauteng. De inheemse Khoi, die handel dreven met de Nederlanders op de Kaap, leerden het Nederlands gemakkelijker dan dat de Nederlanders Khoi leerden. Rond 1700 zijn de Khoi-veehouders vanuit de Kaap naar de gebieden rond de Oranjerivier gereisd, onder andere om te ontkomen aan een pokkenepidemie die in de Kaap uitbrak. Deze ziekte trof in het bijzonder de Khoi-stammen, van wie het gestel geen weerstand kon bieden aan deze Europese ziekte. De Khoi namen de taal die ze met de Nederlanders spraken mee naar het binnenland, en dat werd de basis van de variëteit zoals die vandaag wordt gesproken. Vanwege de geïsoleerde omgeving waarin het Griekwa-volk (de afstammelingen van de Khoi) leeft, is deze variëteit grotendeels onaangetast gebleven en ze verschilt daardoor erg van het Oostgrens-Afrikaans en het Kaaps-Afrikaans. Dans en muziek zijn belangrijke aspecten van de Griekwa-cultuur. Hoewel de Griekwa-gemeenschap voornamelijk christelijk is, zijn oeroude religieuze tradities verweven met hun geloof.

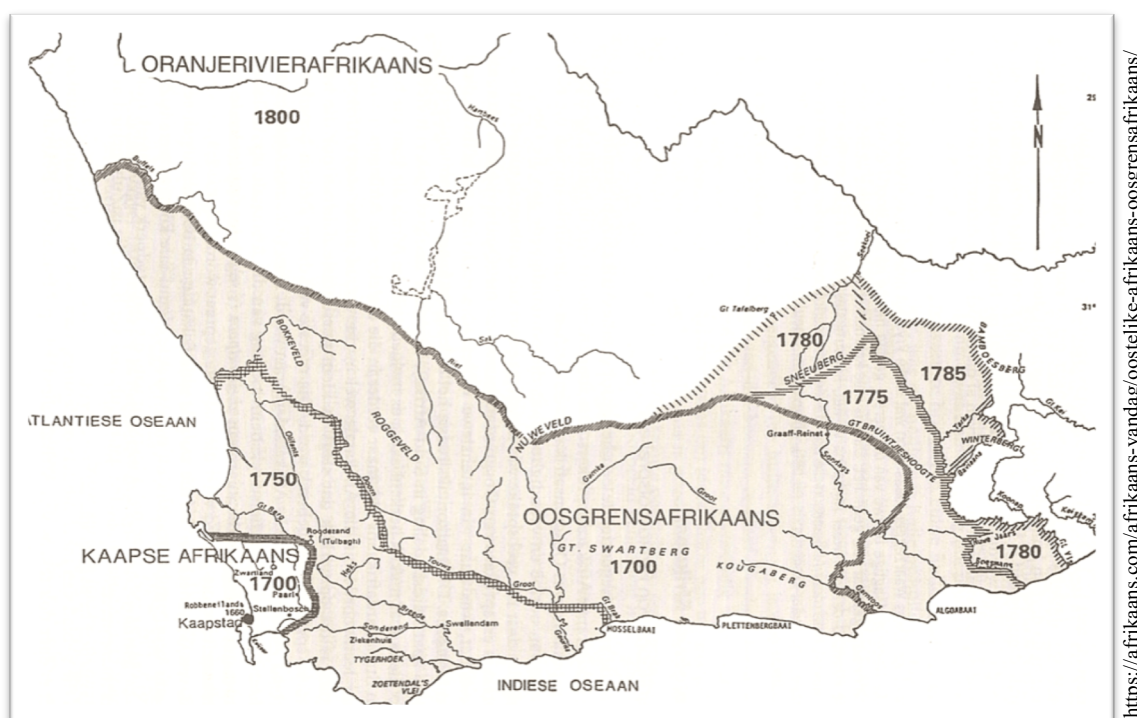
Oostgrens-Afrikaans is de variëteit die de grootste impact heeft gehad op de standaardisering van het Afrikaans en die daardoor het dichtst bij het Standaardafrikaans staat. De oorsprong ervan ligt bij de taal die gesproken werd door Europese boeren die vanaf 1770 van de Kaap (toen een Britse kolonie) naar het binnenland van Zuid-Afrika trokken om eigen, onafhankelijke republieken (de "Boererepublieke") te stichten. Momenteel wordt deze variëteit voornamelijk gesproken in Gauteng, Vrijstaat, Natal, Oost-Kaap, het binnenland van de Kaap en een groot gedeelte van de Noord-Kaap. De meeste sprekers zijn blanken. Deze variëteit wordt gebruikt voor alle belangrijke taalfuncties: literatuur, justitie, onderwijs, wetenschap en media. De reden waarom juist deze variant leidde tot de basis voor het Standaardafrikaans, is dat de regio waar deze variëteit gesproken werd (de omgeving van Pretoria en Johannesburg, dus de provincie die we nu als Gauteng kennen), in het begin van de 20ste eeuw economisch en politiek toonaangevend was.

Variaties in het Afrikaans

Het Afrikaans kent, net als het Nederlands, verschillende vormen van variatie (of 'dialecten'). De taal verschilt per regio, stad of provincie. Er zijn ook informele varianten die alleen in bepaalde sociale groepen worden gesproken.

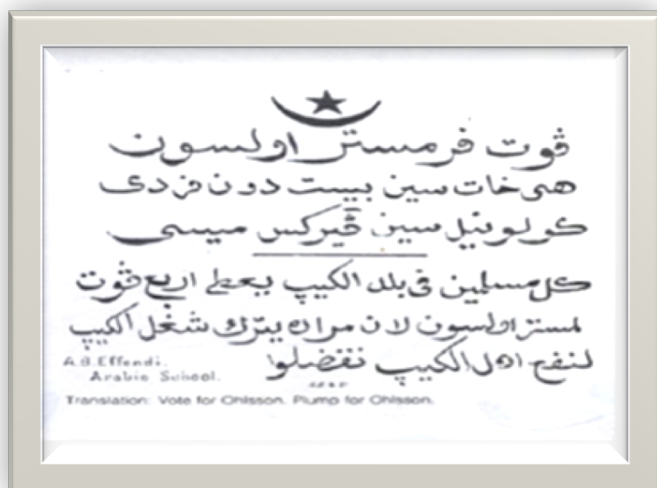
Historisch worden er drie hoofdvariëteiten van Afrikaans onderscheiden: Kaaps-Afrikaans, Oranjerivier-Afrikaans en Oostgrens-Afrikaans. Hieronder volgt een korte beschrijving van elk van de drie soorten, zoals ze vandaag worden gesproken.

Historische variëteiten van het Afrikaans

Kaaps-Afrikaans

Kaaps-Afrikaans ontwikkelde zich vanuit het Afrikaans van de slaven, de vroege bewoners van de Kaap en hun nakomelingen. Tegenwoordig wordt het Kaaps-Afrikaans in de West-Kaap gesproken. De meeste slaven in de Kaap kwamen uit Angola, Guinee, Madagaskar, Zuidwest India, Bengalen, de Oost-Indische eilanden en de Indische archipel. De taal van de slaven had daarom veel islamitische en Arabische invloeden. Veel slaven in de Kaap waren moslim. Omdat de islam van gelovigen vereiste dat ze de koran en religieuze geschriften konden lezen, waren de slaven meer geletterd dan de Nederlandse zeelui. Aangezien de slaven gedwongen werden Nederlands te spreken met hun meesters, had het Maleis, de taal van de Indonesische slaven, een grote invloed op de verandering van het Nederlands naar het Afrikaans. Het Moslim-Afrikaans is een van de vroegste soorten Afrikaans in de Kaap, en sommige van de oudste geschriften die in het Afrikaans zijn geschreven (rond 1860) zijn religieuze islamitische teksten. De taal is Afrikaans, maar het schrift was Arabisch.

Bron: <https://afrikaans.com/afrikaans-vandag/kaapse-afrikaans-bo-kaaps/>

Afrikaans in Arabisch schrift

*Vote vir Mister Oulsoon
Hy gaat syn beste doen vir die
Koolooniyal syn weriks mese
Elke moslem in Kape land moet
4 votes vir Mister Olsen gee,
oordat hy sy Kaapse werk los
ten voordeel van Kapenaar.*

Oranjerivier-Afrikaans

Oranjerivier-Afrikaans is sterk beïnvloed deur die taal van de Khoi. Deze variëteit wordt voornamelijk gesproken in de Noord-Kaap en in het zuiden van Namibië, en ook op bepaalde plaatsen in het noordwesten en in Gauteng. De inheemse Khoi, die handel dreven met de Nederlanders op de Kaap, leerden het Nederlands gemakkelijker dan dat de Nederlanders Khoi leerden. Rond 1700 zijn de Khoi-veehouders vanuit de Kaap naar de gebieden rond de Oranjerivier gereisd, onder andere om te ontkomen aan een pokkenepidemie die in de Kaap uitbrak. Deze ziekte trof in het bijzonder de Khoi-stammen, van wie het gestel geen weerstand kon bieden aan deze Europese ziekte. De Khoi namen de taal die ze met de Nederlanders spraken mee naar het binnenland, en dat werd de basis van de variëteit zoals die vandaag wordt gesproken. Vanwege de geïsoleerde omgeving waarin het Griekwa-volk (de afstammelingen van de Khoi) leeft, is deze variëteit grotendeels onaangetast gebleven en ze verschilt daardoor erg van het Oostgrens-Afrikaans en het Kaaps-Afrikaans. Dans en muziek zijn belangrijke aspecten van de Griekwa-cultuur. Hoewel de Griekwa-gemeenschap voornamelijk christelijk is, zijn oeroude religieuze tradities verweven met hun geloof.

Oostgrens-Afrikaans

Oostgrens-Afrikaans is de variëteit die de grootste impact heeft gehad op de standaardisering van het Afrikaans en die daardoor het dichtst bij het Standaardafrikaans staat. De oorsprong ervan ligt bij de taal die gesproken werd door Europese boeren die vanaf 1770 van de Kaap (toen een Britse kolonie) naar het binnenland van Zuid-Afrika trokken om eigen, onafhankelijke republieken (de "Boererepublieke") te stichten. Momenteel wordt deze variëteit voornamelijk gesproken in Gauteng, Vrijstaat, Natal, Oost-Kaap, het binnenland van de Kaap en een groot gedeelte van de Noord-Kaap. De meeste sprekers zijn blanken. Deze variëteit wordt gebruikt voor alle belangrijke taalfuncties: literatuur, justitie, onderwijs, wetenschap en media. De reden waarom juist deze variant leidde tot de basis voor het Standaardafrikaans, is dat de regio waar deze variëteit gesproken werd (de omgeving van Pretoria en Johannesburg, dus de provincie die we nu als Gauteng kennen), in het begin van de 20ste eeuw economisch en politiek toonaangevend was.

Bitterbessie dagbreek

Een bekend gedicht in het Oostgrens-Afrikaans is 'Bitterbessie Dagbreek' van Ingrid Jonker (1933-1965) uit de dichtbundel 'Rook en oker'.

Afrikaans

Bitterbessie dagbreek

Bitterbessie dagbreek
bitterbessie son
'n spieël het gebreek
tussen my en hom

Soek ek na die grootpad
om daarlangs te draf
oral draai die paadjies
van sy woorde af

Dennebos herinnering
dennebos vergeet
het ek ook verdwaal
trap ek in my leed

Papegaai-bont eggo
kierang kierang my
totdat ek bedroë
weer die koggel kry

Eggo is geen antwoord
antwoord hy alom
bitterbessie dagbreek
bitterbessie son

Nederlands

Bittervrucht van dageraad

Bittervrucht van dageraad
bittervrucht van zon
een spiegel is gebroken
tussen mij en hem

Wil ik langs de hoofdweg
rennend op een draf
telkens slaan er paadjies
van zijn woorden af

Dennenbos herinnering
dennenbos vergeet
waar ik ook verdwaal
trap ik in mijn leed

Papegaai-bonte echo
lacht me, lacht me uit
totdat ik bedrogen
op het spotwoord stuit

Echo is geen antwoord
antwoordt hij alom
bittervrucht van dageraad
bittervrucht van zon